

Rama IX Art Museum Foundation

“เจียรไนแก้วมณีแห่งชีวิต”

อังคาร กัลยาณพงศ์

19 กุมภาพันธ์ 2542

(វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម)

[illegible]

A black and white illustration of a woman with long dark hair, wearing a feathered skirt and a necklace, standing in a rocky landscape. She has a halo-like glow around her head. To her right is a large, stylized flame or smoke plume. In the foreground, there is a large, dark, rocky formation.

Rama IX Art Museum Foundation

ภาพวาดเส้นเกรยของบนกระดาษ

ปณิธานของกวี

พลีใจเป็นปาฐา	อาถรรพณ์
ขวัญลือไปเมืองฝัน	ฟากฟ้า
เสาะทิพย์ที่สวรรค์	มาโลก
โลมแผ่นทรายเส้นหญ้า	เพื่อหล้าเกษมศานต์
นิพนธ์กวีไว้เพื่อกู	วิญญาณ
กลางคลื่นกระแสนกาล	เชียวกล้า
ชีวินี้มีนาน	เปลืองเปล่า
ใจเปล่งแวททิพย์ท่า	ชั่วฟ้าดินสลาย

ปณิธานกวี

ถึงใครเหาะเหินวิมุติสุดฝั่งฟ้า
เดือนดริกาเป็นมรคายังใหญ่
แต่เราขอรักโลกนี้เสมอไป
มอบใจแด่ปฐพีทุกชีวิวาย ฯ
จะไม่ไปแม้แต่พระนิรพาน
จะนวนวายวัฏฏะสังขารหลายหลาย
แปลค่าแท่ดาราจักรมากมาย
ไว้เป็นบทกวีแก่จักรวาล ฯ
เพื่อลบทุกข์โศก ณ โลกมนุษย์
ที่สุดสู่ยุคสุขเกษมศานต์
วารนั้นฉันจะป่นปดินดาน
เป็นฟอสซิลทรมานอยู่จ้องมอง ฯ
สิ้นเสนห์วรรณศิลป์ชีวิตเสนอง
ละเมอหาค่าทิพย์ไหนสนอง
อเนจอนาถชีวิตรุสสีละอง
สยดสยองแก่ถ่านเก่าเศร้าโศกนัก ฯ
แล้งโลกกวีที่หล้าวูปฟ้าไหว
จะโปรจงารัฐมณีเกียรติศักดิ์
อ้าลาอาลัยมนุษย์ชาติน่ารัก
จักมุงนฤมิตจิตรจักรวาล ฯ
ให้ซึ่งซาบกายย์กลอนโคลงฉันท์
ไปทุกชั้นอินทรพรหมพิมานสถาน
สร้างสรรค์กุศลศิลป์ไว้นันทกาล
นานข้ามตะกอลิโก ฯ

ชื่อ กนก 1

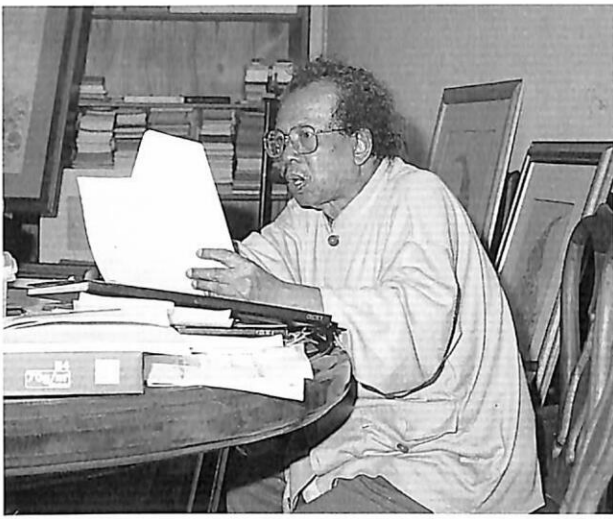
ขนาด 50 x 75 ซม.

เทคนิค เกรียงบนกระดาษ

ชื่อ กนก 2

ขนาด 50 x 75 ซม.

เทคนิค เกรียงบนกระดาษ

นายอังคาร กัลยาณพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ประจำปีพุทธศักราช 2532

นายอังคาร กัลยาณพงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2469 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาเป็นกำนันชื่อเชิม มารดาชื่อ ชุ่ม ปู่ ยา ตา ทวด เป็นช่าง "ตามผมเป็นช่างใหญ่ ทั้งฝ่ายตา ปู่ ฝ่ายทวด ทวดก็เป็นช่างทอง ทางสายแม่ก็เป็นช่างทอง"

อังคารเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดใหญ่ และวัดจันทาราม เมื่อเป็นนักเรียนชั้นประถม ครั้นจะไปหาอ่านบทกวีให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง ท่วงทำนองที่อ่านคงจะจับใจเพื่อน ๆ มาก เพราะทุกคนต่างนั่งนิ่งไม่กระตุกกระตักแม้แต่ครูเองก็นั่งสงบนิ่งประหนึ่งถูกมนต์สะกด

อังคารเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพระพุทธเจ้าหลวงอุปถัมภ์ และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ เมื่ออยู่ชั้นมัธยมปีที่ 4 เขาเริ่มเขียนบทกวี "ตามหลักสูตร" ซึ่งให้นักเรียนหัดเขียนบทกลอนและโคลงสี่สุภาพตามกฎเกณฑ์และแบบอย่างของโบราณอย่างเคร่งครัด เมื่ออยู่ชั้นมัธยมปีที่ 6 เขาก็เขียนบทกลอนได้อย่างชำนาญ และเริ่มรู้สึกว่าการจะให้ "อารมณ์และความรู้สึกเป็นตัวกำหนดรูปแบบของบทกวี"

อังคาร ชอบอ่านวรรณคดี เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา ขุนช้างขุนแผน และกวีนิพนธ์ของสุนทรภู่มาตั้งแต่เด็ก เป็นที่รำลึกกันว่าเมื่อสมัยที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่วัดใหญ่นั้น เขาอ่านนิราศพระปฐม ของกรมหลวงวงศาธิราชสนิท ได้เจนจบแล้ว

อังคารเล่าว่าเมื่อเด็ก ๆ แม่ชอบให้เขาอ่านหนังสือวรรณคดีต่าง ๆ ให้ฟัง ครั้งหนึ่งเมื่ออ่านถึงตอนที่อิเหนาต้องพรางจากบุษบาแม่ร้องไห้ เขาก็พลอยร้องไห้ตามไปด้วย แต่บางครั้งเขาจะเป็นฝ่ายร้องก่อน เมื่อสะเทือนใจเสียงเขาจะสั่น น้ำหูน้ำตาไหล จนแม่ต้องบอกละหยุดอ่าน

นอกจากชอบอ่านหนังสือแล้ว อังคารชอบวาดรูป และชอบสร้างโบสถ์ เจดีย์ กำแพงเมือง ไว้ใต้ถุนบ้าน เพื่อนบ้านที่มาดูงานของอังคาร มักจะลงความเห็นว่าเขาเป็น "ช่าง" อย่างที่ปู่ ยา ตา ทวดของเขาเคยเป็น

เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาแล้ว ในปี 2484 เขาได้เข้าเรียนวิชาศิลปะและหัตถกรรมที่โรงเรียนเพาะช่าง และในปี 2489 ได้เข้า

เรียนที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อังคารเป็นศิลปินที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับทางด้านวรรณศิลป์ และทัศนศิลป์ เขาจึงเป็นที่รู้จักในฐานะ "จิตรกรกวีผู้ซึ่งจะซ่อนเร้นภาษาไว้สุดหัวลึกแห่งวิญญาณ" และเมื่อตายไปก็จะ "ฝังวาจาไว้ในแผ่นดิน" เขาถือหน้าที่ที่จะสะสมสิ่งสุนทรีย์ไว้ "นฤมิตในงานศิลปกรรม"

เมื่อมีผู้ถามว่า เริ่มแต่งกวีนิพนธ์ตั้งแต่เมื่อไร อังคาร ตอบว่า "ตั้งแต่เกิด.....เกิดมาก็รู้สึกอยากเขียนแล้วที่จริงรู้สึกมาตั้งแต่ชาติก่อน"

และเมื่อมีผู้ถามว่า แต่งกวีนิพนธ์ได้กับท้อ อังคารก็ตอบว่า "อันกวีนิพนธ์นั้นเป็นสิ่งที่นับไม่ได้เรานับเมล็ดทรายบนหาดหรือต้นไม้ในป่าไม่ได้ฉันใด กวีนิพนธ์ก็ฉันนั้น กวีนิพนธ์เป็นชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของลมหายใจผม"

อย่างไรก็ตามได้มีการรวบรวมผลงานอังคาร และตีพิมพ์เป็นเล่มดังนี้

พ.ศ. 2507	กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์
พ.ศ. 2512	ลำนภาภระตึง
พ.ศ. 2515	บางบทจากสวนแก้ว
พ.ศ. 2521	บางกอกแก้วกำตราวล หรือนิราศนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2529	ปณิธานกวี
พ.ศ. 2530	หยาดน้ำค้างคือน้ำตาของเวลา

จากผลงานดังกล่าวทำให้อังคาร ได้รับรางวัลด้านวรรณศิลป์

ดังนี้คือ

พ.ศ. 2515	ได้รับรางวัลดีเด่น ของมูลนิธิเสฐียรโกเศศ - นาคะประทีป
พ.ศ. 2529	ได้รับรางวัลวรรณกรรมยอดเยี่ยมแห่งเอเชีย
พ.ศ. 2529	ได้รับรางวัล SEA WRITES จากบทกวีรวมเล่มชื่อ ปณิธานกวี

อังคาร
กัลยาณพงศ์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)
ประจำปีพุทธศักราช 2532

อังคาร กัลยาณพงศ์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)

[illegible]

අත්සන/නම/විද්‍ය. අංක.